

Drejt Liberalizimit të MTPL

Protecting consumers

Promoting markets

Enforcing law

Prezantimi i librit

*“Sigurimi MTPL në vendet në zhvillim”,
Banka Botërore (2009)*

Elisabeta Gjoni

Motor Third-Party Liability Insurance
in Developing Countries

*Raising Awareness and
Improving Safety*

THE WORLD BANK

Edited by
Serap O. Gönülal

përmbajtja

strategjia e liberalizimit

&

një vështrim mbi tregun e MTPL

strategjia drejt liberalizimit

pse drejt liberalizimit:

i. tendencat e zhvillimit në sigurime

- vende të ndryshme evropiane kanë shkuar drejt liberalizimit;
- procesi i liberalizimit në BE në periudhën 1968-94 (Italia vendi i fundit perëndimor).

ii. direktivat e BE

- direktiva “për lirinë e ofrimit të shërbimit dhe të drejtës së vendosjes” (e vitit 1988 me ndryshime në vitin 1990 dhe 1992) – konfirmon parimin e lirisë së vendosjes së tarifave.

iii. avantazhet e liberalizimit

- rritja e shërbimit ndaj konsumatorit;
- evitimi i uljes së primit;
- evitimi i konkurrencës së pandershme;
- evitimi i mashtrimeve në kontabilitet.

strategjia drejt liberalizimit

konsiderata

proces, e jo vendim i papritur

mbrojtja e të sigurvearit / aftësia paguese e shoqërive të sigurimit

i. sjellja e tregut

si kohë

- *Para*
- *Pas*

identifikimi i reagimeve të tregut për të eliminuar vështirësitë që shoqërojnë procesin ;

si tregues

- *efekte ndaj çmimeve*
- *efekte ndaj parametrave teknikë*
- *raporti dëme/prime*

ulje, rritje apo ruajtje e nivelit aktual të çmimeve;
humbje apo përkeqësime në parametrat teknikë.

ii. kalim gradual

- liri në vendosjen e çmimit,
- por mbi bazën e një primi risku dysheme në përcaktimin e provigjoneve teknike;

praktikat më të mira drejt liberalizimit

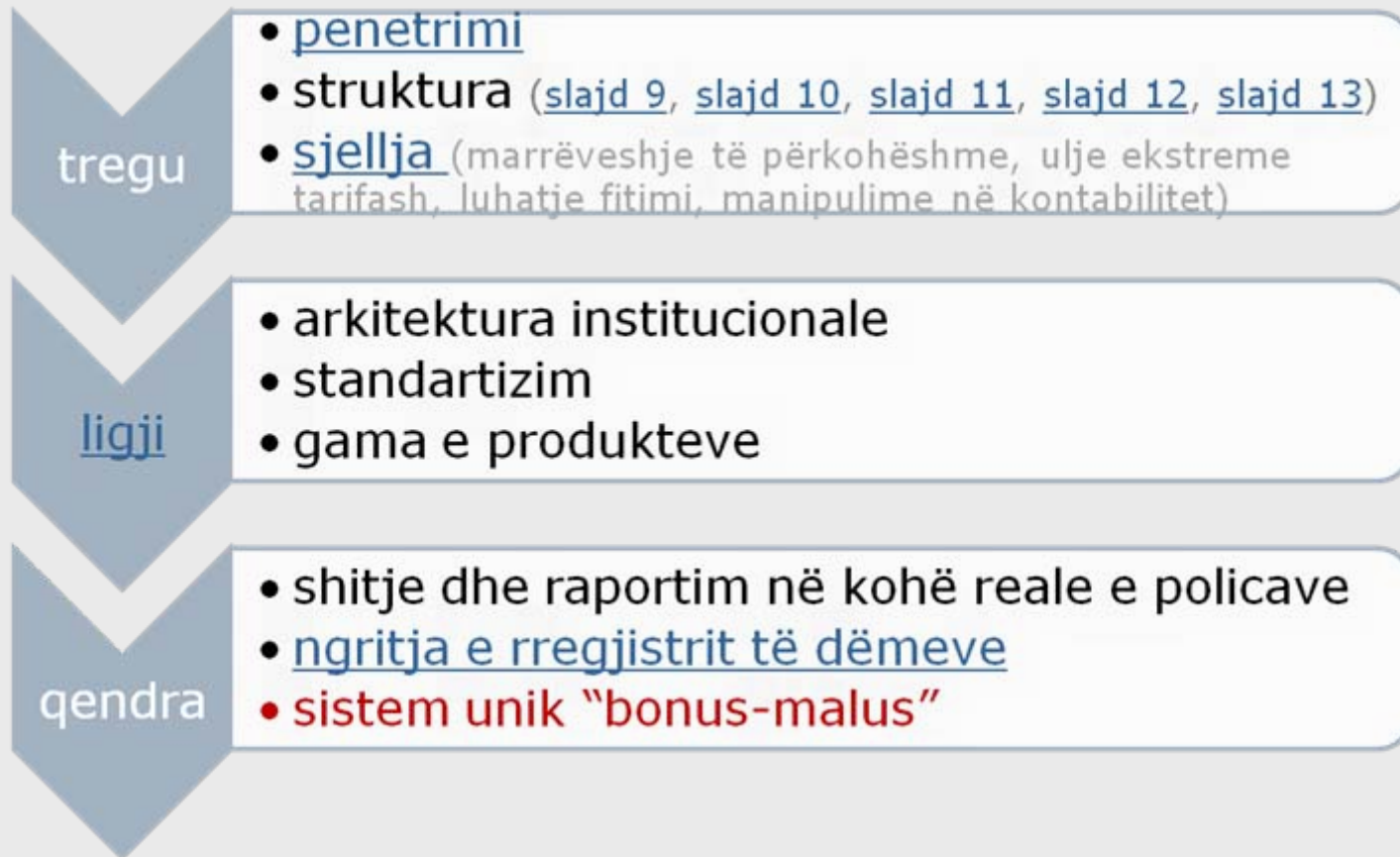
(slajd 5)

hartat e veprimit ...

- ***afatet kohore*** – përcaktimi i afateve të përshtatshme për arritjen e një tregu tërësisht të lirë
- ***reagimi i lojtarëve të ndryshëm*** – identifikimi i reagimeve të tregut dhe veprimet që duhen ndërmarrë për evitimin e konflikteve
- ***efekti ndaj çmimeve*** – parashikimi i efekteve tek çmimet dhe aftësia paguese
- ***efekti ndaj shpërndarjes*** – përcaktimi i impaktit ndaj kanaleve të shpërndarjes dhe identifikimi i fushave të konkurrencës, që burojnë nga shitja direkte

... "Motor Third Party Liability Insurance in Developing Countries", Edited by S. Gonulal, WB (2009)

strategjia drejt liberalizimit

FUND

ligji i sigurimit të detyrueshëm

(slajd 5)

përmirëson bazën ligjore të sigurimit të detyrueshëm

rrit gamën e sigurimeve të detyrueshme

përafron legjislacionin me direktivat e BE

ridimensionon të drejtën e policmajtësve në drejtim të kërkesave për dëmshpërblim

krijon bazën ligjore për ngritjen e Qendrës së Informacionit të Sigurimeve të Detyrueshme

rifformaton arkitekturën institucionale në mbikëqyrjen e tregut MTPL dhe vendosjen e tarifave

krijon hapësirat e nevojshme për liberalizimin e mundshëm të MTPL!!

rregjistri i dëmeve

(slajd 5)

raportimi online i dëmeve të ndodhura

të dhënat historike duke filluar nga data 1 janar 2006

*kryqëzim i të dhënave midis shoqërive, duke ruajtur
privatësinë e tyre*

në funksionim të plotë nga data 01 gusht 2009

i shërben industrisë dhe AMF

deri tani 23,460 praktika të rregjistruara

rregjistri i dëmeve

(slajd 5)

do të përpunojë një sërë treguesish si:

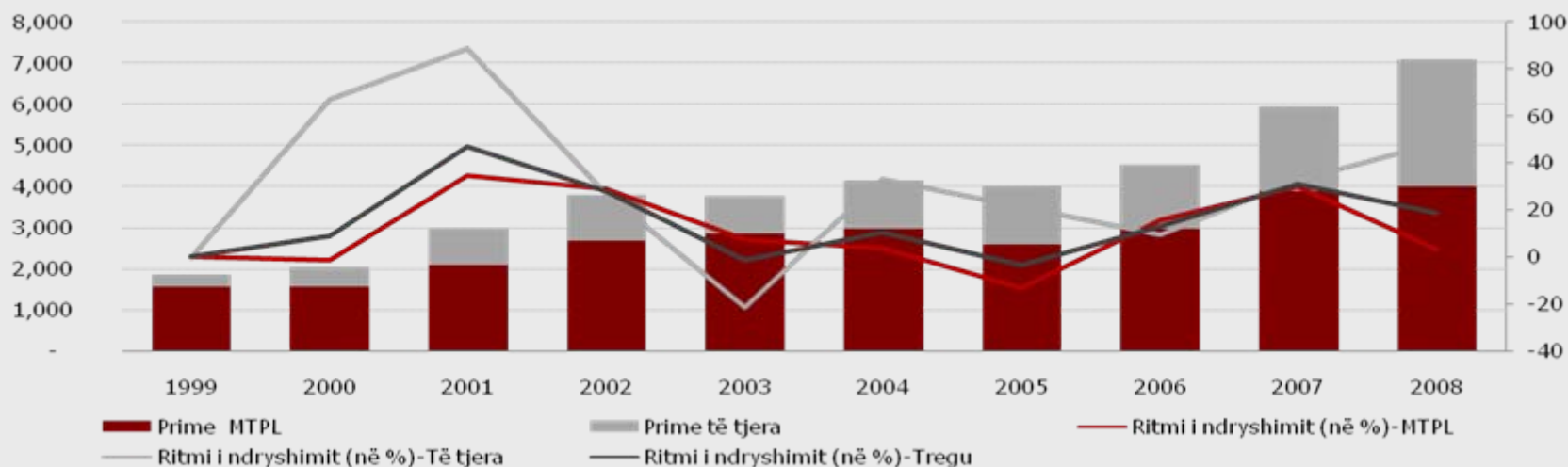
- *numri, vlera e dëmeve të trajtuara për çdo shoqëri dhe përqindja ndaj tregut;*
- *raporti për çdo shoqëri midis dëmeve materiale dhe shëndetësore;*
- *renditja e shoqërive sipas dëmit mesatar të paguar;*
- *gjenerimi i afatit mesatar të pagesave të dëmit material dhe numri i rasteve me tejkalim nga afati i përcaktuar në ligj, praktikat e kaluara për trajtim gjyqësor etj.*

Një vështrim i tregut MTPL

(slajd 5)

Viti	Prime të shkruara bruto (mln lekë)	Prime MTPL (në mln lekë)	Prime MTPL / Prime të tregut (%)	(në
1999	1,847	1,564		84.7
2000	2,017	1,54		76.6
2001	2,967	2,079		70.1
2002	3,804	2,675		70.3
2003	3,755	2,865		76.3
2004	4,151	2,968		71.5
2005	4,011	2,576		64.2
2006	4,542	2,973		65.5
2007	5,948	3,868		65.0
2008	7,076	3,995		56.4

Burimi: Raportimet statistikore në AMF

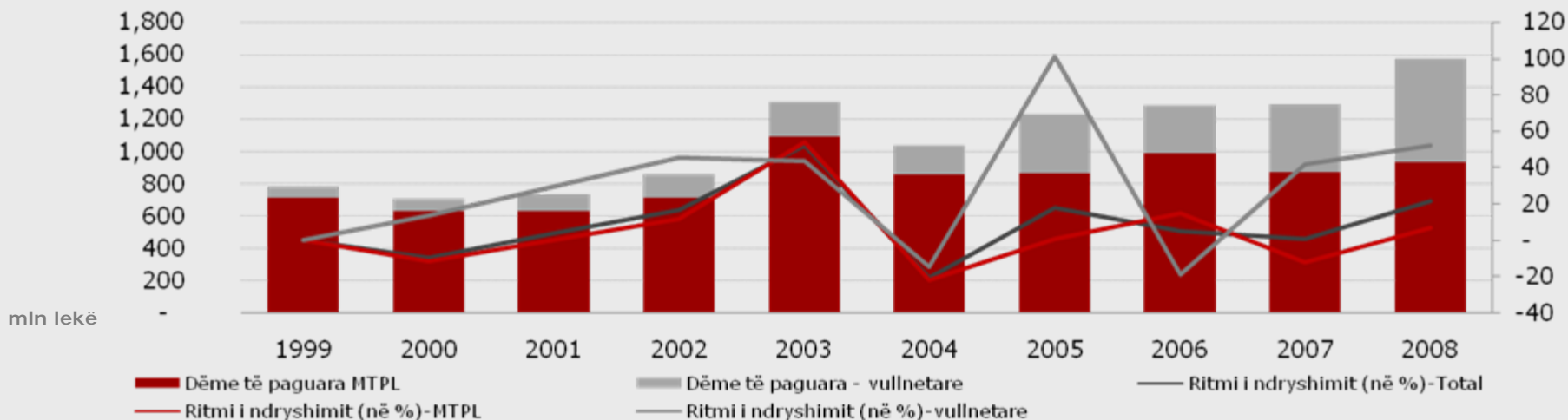

Dëmet e paguara MTPL

(slajd 5)

Viti	Dëme të paguara bruto (mln lekë)	Dëme të paguara MTPL (në mln lekë)	Dëme MTPL / Dëme të tregut (në %)
1999	783	715	91.25
2000	710	632	89.02
2001	736	635	86.28
2002	859	711	82.85
2003	1,307	1,096	83.84
2004	1,038	857	82.56
2005	1,227	863	70.31
2006	1,287	991	77.02
2007	1,294	874	67.59
2008	1,571	933	59.41

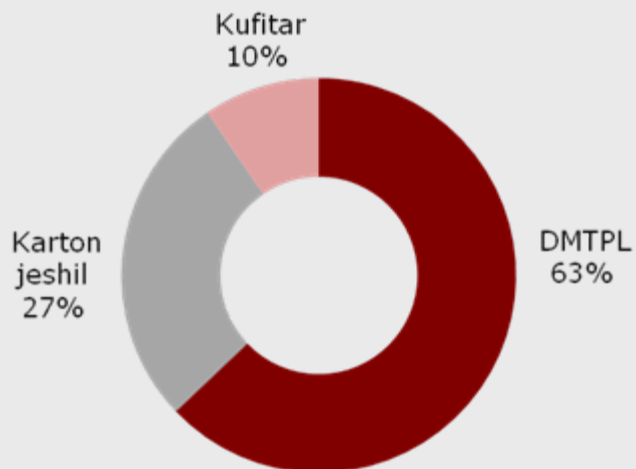
Burimi: Raportimet statistikore në AMF

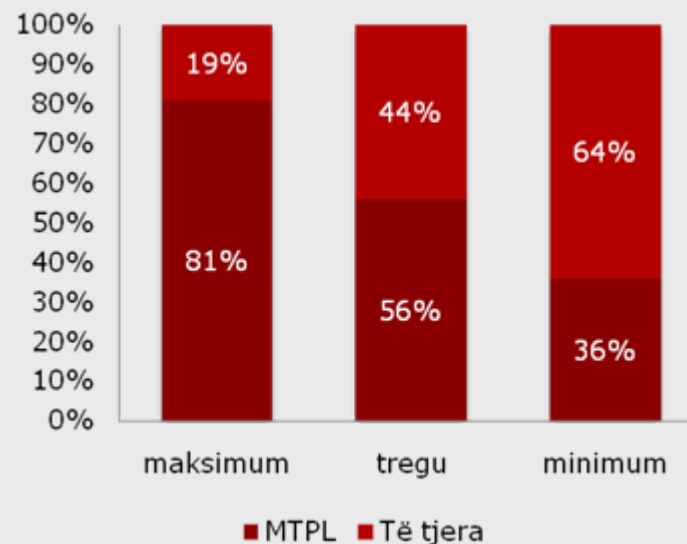
Struktura e sigurimit të detyrueshëm

(slajd 5)

Përqëndrimi më i lartë në sigurimin MTPL - 81% dhe ai më i ulët – 36%.

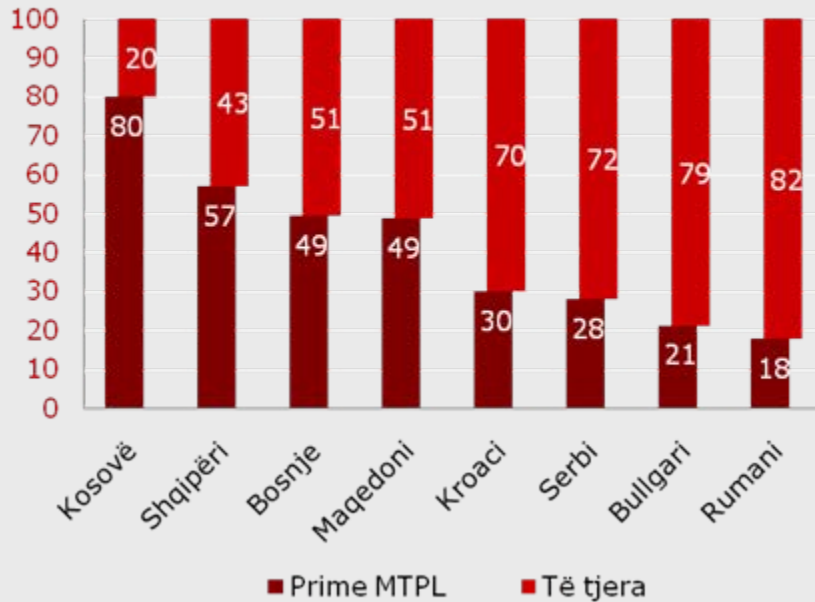

Burimi: Raportimet statistikore në AMF

Struktura e MTPL në disa tregje të rajonit

(slajd 5)

Burimi: Raportet Vjetore (2008)

Përqindja e automjeteve të pasiguruara në disa vende evropiane

Vendet	Përqindja e automjeteve të pasiguruara
Shqipëri	8.8%
Austri	0.5%
Danimarkë	<1%
Finlandë	0.01%
Irlandë	10-13%
Zvicër	0.1%
Turqi	>40%
Britani e Madhe	5%

Burimi: BSHS, AMF, MTPL in developing countries, WB (2009)

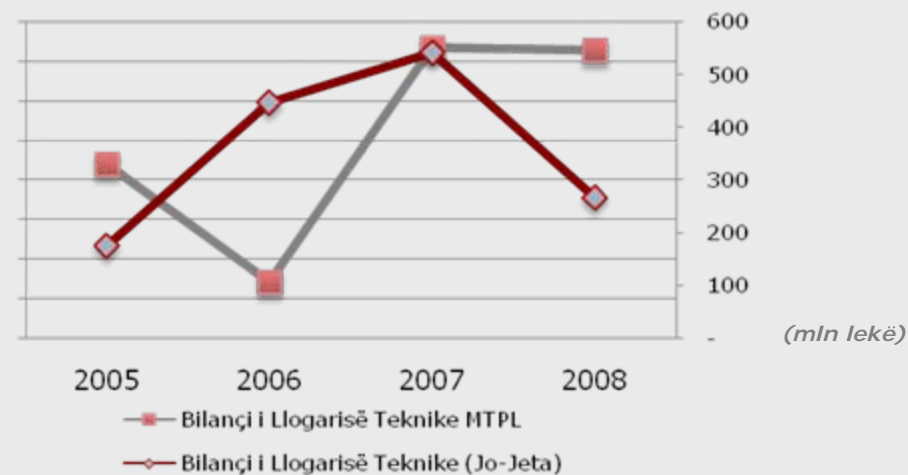
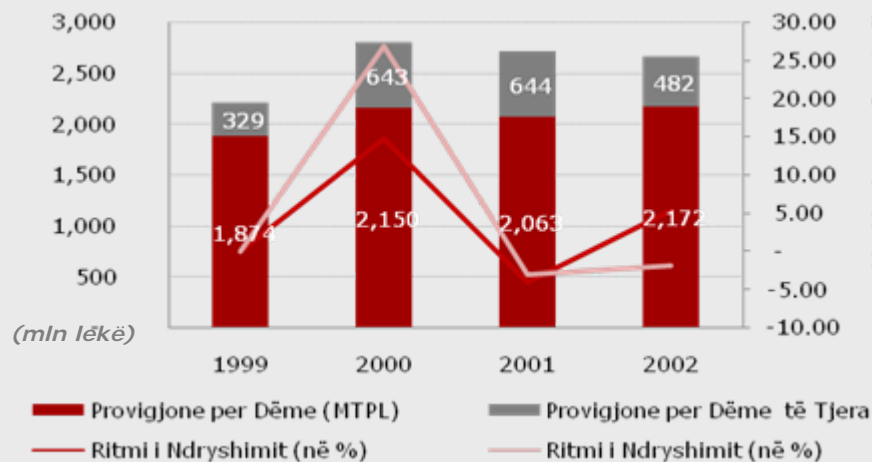
(slajd 5)

mln lekë

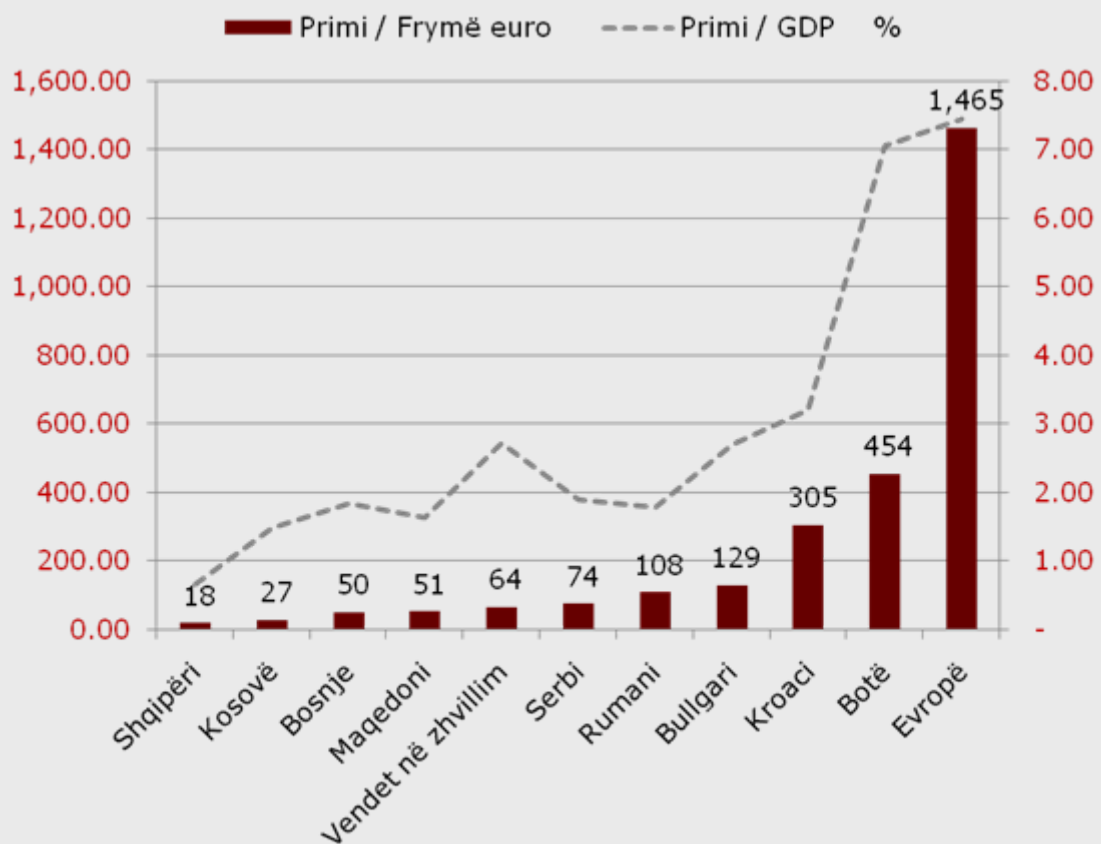
Disa të dhëna teknike - MTPL

Të dhëna	2005	2006	2007	2008
Primi i fituar (mln lekë)	2,548	2,604	3,290	3,689
Dëme të ndodhura (mln lekë)	736	914	760	961
Provizjone Teknike Bruto (mln lekë)	2,959	3,511	3,743	3,494
Rezultati teknik (mln lekë)	431	141.3	734	726
Raporti Dëme / Prime (%)	28.9	35.1	23.1	26.0

Burimi: Raporti i Mbikëqyrjes, AMF (2008)

Dendësia dhe penetrimi i sigurimeve në disa vende të rajonit *(slajd 5)*

Burimi: Raportet Vjetore (2008), Swiss Re

Vendet	Primi /GDP %
Shqipëri	0.65
Kosovë	1.47
Bosnje	1.83
Maqedoni	1.63
Vendet në zhvillim	2.72
Serbi	1.90
Rumani	1.77
Bullgari	2.70
Kroaci	3.20
Botë	7.07
Evropë	7.46

Vendet	Primi / Frymë euro
Shqipëri	18
Kosovë	27
Bosnje	50
Maqedoni	51
Vendet në zhvillim	64
Serbi	74
Rumani	108
Bullgari	129
Kroaci	305
Botë	454
Evropë	1,465

“Rruga drejt liberalizimit duhet të kalojë nëpërmjet një komunikimi të vazhdueshëm dhe bashkëveprimi midis AMF dhe tregut në tërësi “

Faleminderit